

สาระความรู้

การบริจาคอวัยวะ (Organ Donation)

การมอบอวัยวะที่ยังมีสภาพสมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำไปใช้ในการปลูกถ่ายอวัยวะให้แก่ผู้ป่วยที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ด้วยวิธีอื่น ๆ ช่วยให้ผู้ป่วยมีชีวิตอยู่ต่อไปได้

การบริจาคอวัยวะ ต้องเป็นไปตามความสมัครใจของผู้บริจาค โดยปัจจุบันอวัยวะที่สามารถบริจาคได้ ได้แก่ หัวใจและลิ้นหัวใจ ปอด ตับ ไต ดวงตา

คุณสมบัติของผู้บริจาคอวัยวะ

1. ผู้บริจาคมีอายุไม่เกิน 65 ปี
2. ผู้บริจาคต้องเสียชีวิตจากภาวะสมองตาย
3. ผู้บริจาคต้องปราศจากโรคติดเชื้อ และโรคมะเร็งชนิดต่าง ๆ
4. ผู้บริจาคต้องไม่เป็นผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง โรคตับ โรคไต หรือพิษสุราเรื้อรัง
5. ผู้บริจาคต้องปราศจากเชื้อที่ถ่ายทอดทางการปลูกถ่ายอวัยวะ เช่น ไวรัสตับอักเสบบี ไวรัสเอดส์ ฯลฯ
6. ผู้บริจาคต้องไม่ป่วยด้วยโรคที่สามารถติดต่อผ่านการปลูกถ่ายอวัยวะได้ เช่น โรคไวรัสตับอักเสบบี หรือโรคเอดส์ เป็นต้น
7. อวัยวะที่บริจาคต้องทำงานได้อย่างสมบูรณ์
8. เมื่อแสดงความจำนงในการบริจาคอวัยวะแล้วควรแจ้งสมาชิกในครอบครัวหรือคนใกล้ชิด เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

ผู้บริจาคอวัยวะ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ผู้บริจาคอวัยวะที่มีชีวิต โดยต้องได้รับการวินิจฉัยและอนุญาตจากแพทย์ว่าปลอดภัย ไม่ส่งผลร้ายแก่ผู้บริจาคในภายหลัง
2. ผู้บริจาคอวัยวะสมองตาย อวัยวะของผู้บริจาคจะนำออกจากร่างกายได้ก็ต่อเมื่อผู้บริจาคได้รับการวินิจฉัยแล้วว่าอยู่ในภาวะสมองตาย

การปฏิบัติเมื่อได้รับบัตรแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ

ศูนย์รับบริจาคอวัยวะสภากาชาดไทย จะจัดส่งบัตรประจำตัวที่แสดงว่า ได้บริจาคอวัยวะแก่สภากาชาดไทยแล้วไปให้ตามที่อยู่ที่ได้แจ้งไว้ เมื่อได้รับบัตรประจำตัว ให้ปฏิบัติดังนี้

1. ทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างหลังบัตรเพื่อระบุว่าต้องการบริจาคอวัยวะใด
2. ลงลายมือชื่อผู้บริจาคไว้ในบัตรเพื่อเป็นหลักฐาน
3. กรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ที่สามารถติดต่อได้เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
4. พกบัตรติดตัวไว้
5. ควรแจ้งญาติใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา สามี ภรรยาและบุตรให้ทราบด้วย

ปัจจุบันศูนย์ปลูกถ่ายอวัยวะโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ได้มีการบันทึกข้อมูลของผู้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ ดวงตา และร่างกาย ลงในระบบ HIS โดยการกรอกข้อมูลเลขบัตรประจำตัวของผู้ป่วย (HN) ดังนั้นเมื่อผู้แสดงเจตจำนงเข้ารับรักษาเป็นผู้ป่วยใน ข้อมูลการแสดงความจำนงการบริจาค ฯ จะส่งผ่านระบบHIS ทำให้ทีมแพทย์และพยาบาล ทราบและสามารถให้ข้อมูลแก่ญาติได้ง่ายและสะดวกขึ้น เพราะผู้ป่วยรายนั้นได้แสดงความจำนงหรือทำพินัยกรรมชีวิตไว้แล้ว